

Latvian

Vaccination to protect against HPV

Information for parents and people eligible for catch-up HPV vaccination

Vakcinācija aizsardzībai pret HPV

Informācija vecākiem un personām, kurām ir tiesības saņemt vēlāku HPV vakcināciju

Par Lauras Brennanas vēlākas HPV vakcinācijas programmu

2022. gada decembrī veselības ministrs paziņoja par vēlākas HPV vakcinācijas programmu. Programma tika nosaukta par piemiņu Laurai Brennanaī, kura nenogurstoši iestājās par HPV vakcināciju, pirms viņa nomira no dzemdes kakla vēža 2019. gada martā. HSE nodrošina vienreizīgu iespēju piemērotiem cilvēkiem saņemt vēlāku HPV vakcināciju. Vakcīna ir droša, efektīva un to var saņemt bez maksas. Tā ir pieejama tikai līdz 2023. gada beigām.

Par šo brošūru

Šī brošūra ir paredzēta vecākiem, skolēniem un tiem, kam ir tiesības saņemt vēlāku HPV vakcināciju. Ceram, ka vecāki un skolēni to izlasīs kopā.

HSE vakcinācijas grupas piedāvā vēlākas HPV vakcīnas tālāk norādītajām grupām:

Tālāk minētie skolēni, kuri vēl mācās vidusskolā – gan zēni, gan meitenes, kuri vēl nav saņēmuši HPV vakcīnu:

› Vidusskolas, mājmacības vai speciālās skolas 2.-6. klases skolnieces

› Vidusskolas, mājmacības vai speciālās skolas 2.-6. klases skolnieki

Visas sievietes, kuras vakcinācijas dienā ir beigušas otrā līmeņa izglītību un ir jaunākas par 25 gadiem, ar noteikumu, ka viņas vakcīnu vēl nav saņēmušas

Visi vīrieši, kuri vakcinācijas dienā beiguši otrā līmeņa izglītību un ir jaunāki par 22 gadiem, ar noteikumu, ka viņi vakcīnu vēl nav saņēmuši.

(Piezīme: Arī nevakcinētas starptautiskās studentes vecumā līdz 25 gadiem un nevakcinēti starptautiskie studenti vecumā līdz 22 gadiem, kas dzīvo* Īrijā, veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanas nolūkā ir tiesīgi saņemt HPV vakcināciju saskaņā ar vēlākas vakcinācijas programmu).

Bēgļi un pieteikumu iesniedzēji, kuri Īrijā meklē patvērumu un kuru dzimums un vecums atbilst iepriekš minētajām grupām, ir tiesīgi saņemt arī HPV vakcināciju saskaņā ar Lauras Brennanas HPV vakcinācijas programmu, ja vien viņi jau nav saņēmuši HPV vakcīnu.

*Jūs dzīvojat Īrijā vismaz gadu vai plānojat šeit dzīvot vismaz vienu gadu. Lai iegūtu papildinformāciju, apmeklējiet sadaļu „Informācija iedzīvotājiem” vietnē <https://www.citizensinformation.ie/en/health/health-system/entitlement-to-public-health-services/>

Cilvēkiem, kuri var pretendēt uz HPV vakcīnu, tiks piedāvāts:

Viena vakcīnas deva, ja viņiem ir veselīga imūnā sistēma vai

Trīs vakcīnas devas, ja viņu imūnā sistēma ir novājināta (viņiem ir vāja imūnā sistēma).

Ja jūsu bērns ir 15 gadus vecs vai jaunāks, lūdzam vecākiem un aizbildņiem izlasīt šo informāciju un piekrist tai, lai apliecinātu, ka viņi piekrīt bērna vakcinācijai ar šo vakcīnu.

Cilvēki, kuri ir 16 gadus veci vai vecāki, var paši sniegt piekrišanu. Ja esat vecumā no 16 līdz 24 gadiem, mēs lūdzam izlasīt šo informāciju un piekrist tai, lai apliecinātu, ka piekrītat saņemt šo vakcīnu.

Šajā brošūrā aprakstīti šādi temati:

HPV vakcīna – pret ko tā pasargā un nepieciešamās devas

vakcinācijas grupu apmeklējumi

biežāk uzdotie jautājumi

kur var uzzināt vairāk

piekrišana

Ja jums ir jautājums par kādu šīs brošūras daļu, lūdzu, sazinieties ar vakcinācijas grupas dalībnieku.

Kontaktinformāciju skatiet www.hpv.ie

HPV vakcīna

Latvian

Vaccination to protect against HPV

Information for parents and people eligible for catch-up HPV vaccination

Vakcīna ir viela, kas nodrošina imunitāti (aizsardzību) pret konkrētu slimību. HPV vakcīna aizsargā pret HPV vīrusu, kas var izraisīt vēzi.

Vakcīnas saņemšana

HSE vakcinācijas grupas nodrošinās HPV vakcīnu skolā vai imunizācijas klīnikā. Lielākajai daļai cilvēku, lai iegūtu aizsardzību, būs nepieciešama tikai 1 HPV vakcīnas deva. Cilvēkiem ar vāju imūno sistēmu nepieciešamas 3 HPV vakcīnas devas.

- 1. deva
- 2. deva tiek ievadīta pēc aptuveni 2 mēnešiem
- 3. deva tiek ievadīta pēc aptuveni 6 mēnešiem (t.i. 4 mēnešus pēc 2. devas)

Ja esat pabeidzis/-usi skolu, jūs aicinās vakcinēties HSE klīnikā. Vakcīna tiek ievadīta rokā.

HPV vakcīna – plašāka informācija

Kas ir HPV?

HPV apzīmē „cilvēka papilomas vīrusu”, kas ir vairāk nekā 100 vīrusu grupa. HPV vīruss ir ļoti izplatīts; lielākā daļa cilvēku dzīves laikā inficējas ar kādu HPV formu. HPV vīrusu var iegūt, stājoties seksuālās attiecībās ar citu cilvēku, kuram jau ir šis vīruss. Lielākā daļa HPV infekciju pāriet pašas par sevi, un ārstēšana nav nepieciešama. Tomēr dažiem cilvēkiem HPV infekcija var izvērsties un izraisīt vēzi. HPV izraisa arī kārpas uz dzimumorgāniem.

HPV vakcīna pasargā no dzemdes kakla vēža un citiem vēža veidiem. HPV vakcīnas nosaukums ir Gardasil 9.

Kāpēc HPV vakcīna tiek dota gan meitenēm, gan zēniem?

HPV vakcīna meitenēm pirmajā vidusskolas mācību gadā tiek piedāvāta kopš 2010. gada. Tas tāpēc, ka visizplatītākais HPV vīrusa izraisītais vēzis ir dzemdes vēzis – dzemdes kakla vēzis. Tomēr HPV vīruss var izraisīt arī cita veida vēzi un sasilšanas, kas var skart zēnus un vīriešus, un kopš 2019. gada septembra arī zēniem tiek piedāvāta HPV vakcīna.

Ja HPV infekcijas nepāriet pašas no sevis, tās var izraisīt noteiktu vēža veidu augšanu. Vīriešiem tie ietver:

- orofaringeālo vēzi (mutes un rīkles vēzis)
- dzimumlocekļa vēzi
- anālo vēzi

Jo vairāk vakcinēto jauniešu – gan zēnu, gan meiteņu, jo labāk iespējams kontrolēt infekcijas izplatību.

Kurās valstīs tiek sniegta HPV vakcīna?

Vairāk nekā 140 valstis un teritorijas tagad piedāvā HPV vakcīnu kā daļu no savas valsts imunizācijas grafika, vairāk nekā 50 no šīm valstīm vakcīnu dodot gan zēniem, gan meitenēm. Tajā skaitā šādās valstīs:

- Austrālija
- Jaunzēlande
- Norvēģija
- Apvienotā Karaliste
- ASV

Vairāk informācijas par šo programmu panākumiem var iegūt vietnē www.hpv.ie

Šī vēlākā HPV vakcinācija tiek piedāvāta zēniem, meitenēm, vīriešiem līdz 22 gadu vecumam un sievietēm līdz 25 gadu vecumam.

HPV vakcīna vēža profilaksei ir pieejama vairāk nekā 140 valstīs.

Kādu vēzi var izraisīt HPV?

Latvian

Vaccination to protect against HPV

Information for parents and people eligible for catch-up HPV vaccination

HPV var izraisīt virkni pirmsvēža bojājumu – patoloģiskas šūnas gan vīriešiem, gan sievietēm.

Gandrīz 10 no 10 dzemdes kakla vēžiem izraisa HPV.

Augsta riska HPV tipi izraisa arī:

- 5 no 10 starpenes vēža veidiem
- 6 no 10 mutes un rīkles vēža (orofaringeālā vēža) veidiem
- gandrīz 7 no 10 maksts vēža veidiem
- 9 no 10 anālās atveres vēža veidiem
- gandrīz 4 no 10 dzimumlocekļa vēža veidiem

HPV vakcīnu saņēmēši vairāk nekā 550 000 skolēnu Īrijā un 100 miljoni cilvēku visā pasaulē.

HPV izraisa 1 no 20 vēža gadījumiem visā pasaulē.

Cik HPV vakcīnas devas ir nepieciešamas?

Valsts Imunizācijas ieteikumu komiteja (National Immunisation Advisory Committee, NIAC) ir sniegusi atjauninātu ieteikumu par nepieciešamo HPV vakcīnas devu skaitu.

NIAC tagad iesaka:

- vienu HPV vakcīnas devu** cilvēkiem 9-24 gadu vecumā;
- divas HPV vakcīnas devas** tiek, kuri vecāki par 25 gadiem;
- trīs HPV vakcīnas devas** cilvēkiem ar **novājinātu imūno sistēmu** (t.i. viņiem ir vāja imūnā sistēma)

Pirmais gads vidusskolā (vai cik drīz iespējams) ir labākais laiks vakcīnas saņemšanai, jo šajā vecumā tā ir visefektīvākā.

Biežāk uzdotie jautājumi

Vai skolēni vidusskolas pirmajā gadā var nolemt gaidīt un saņemt HPV vakcīnu vēlāk šīs vakcinācijas programmas ietvaros?

Skolēniem, kuri tagad mācās vidusskolas pirmajā gadā, šogad tiek piedāvāta HPV vakcinācija regulārās skolu imunizācijas programmas ietvaros.

Šiem skolēniem vēlāka HPV vakcinācija netiks piedāvāta.

Ja izvēlēsieties gaidīt, līdz jūsu bērns būs vecāks, lai vakcinētos, bērnu būs nepieciešams vakcinēt pie sava ārsta (ģimenes ārsta), un jums būs jāmaksā gan par injekciju veikšanu, gan par vakcīnām. Lauras Brennanas HPV vakcinācijas programma ir vienreizīga iespēja sievietēm un vīriešiem līdz noteiktam vecumam, kuri iepriekš nav saņēmuši HPV vakcīnu, to saņemt tagad.

Vai šim piedāvājumam ir noteikts termiņš?

Jā. Šis piedāvājums būs pieejams tikai līdz 2023. gada beigām.

Vai cilvēki, kuri iepriekš saņēmuši HPV2 (Cervarix) vai HPV4 (Gardasil 4) vakcīnu, tagad var saņemt HPV9 vakcīnu, kas tiek piedāvāta šajā vēlākas vakcinācijas programmā?

Nē, ja iepriekš saņēmt HPV2 vai HPV4 vakcinācijas kursu, tagad nav jāveic atkārtota vakcinācija ar HPV9 vakcīnu.

Vai saņemšu ierakstu par saņemtajām vakcīnām?

Jā. Vakcinācijas dienā skolu vakcinācijas darba grupa veiks ierakstu potēšanas pasēs. Ja jums nav potēšanas pasēs, vakcinācijas grupa to jums izsniegs pēc vakcinēšanas.

Kā skolēni/es var/varu sagatavoties vakcinācijas dienai?

Vakcinācijas dienā skolēniem:

- jāpaēd brokastis,
- jāvelk vaļīga apģērba augšdaļa ar īsām piedurknēm

Kā lai zinām, ka vakcīnas ir drošas?

Latvian

Vaccination to protect against HPV

Information for parents and people eligible for catch-up HPV vaccination

Visas vakcīnas ir drošas, un ir pierādīts, ka tās glābj dzīvības un novērš nopietnas saslimšanas. Tālāk norādītās starptautiskās organizācijas stingri uzrauga un regulāri pārskata vakcīnas, tostarp:

- Pasaules Veselības organizācija
- Eiropas Zāļu aģentūra
- Slimību kontroles un profilakses centri ASV

Visas starptautiskās organizācijas pastāvīgi ziņojušas, ka Īrijā lietotās vakcīnas ir drošas bez zināmām ilgtermiņa blaknēm.

Vai HPV vakcīnai ir īstermiņa blaknes?

Lielākajai daļai cilvēku pēc HPV vakcīnas problēmu nav. Dažiem roka injekcijas vietā var būt sāpīga, pietūkusi un apsārtusi. Dažiem var būt galvassāpes, slikta dūša vai nedaudz paaugstināta temperatūra. Parasti pēc dienas vai divām tas pāriet.

Vai HPV vakcīnai ir ilgtermiņa blaknes?

Nav dokumentētu HPV vakcīnas ilgtermiņa blakņu.

Vai cilvēkiem ir jāapmeklē dzemdes kakla skrīnings arī tad, ja viņi ir vakcinēti?

Jā. Lai arī HPV vakcīna pasargā no vairuma dzemdes kakla vēža veidiem, tā nepasargā no visiem. Tāpēc sievietēm un cilvēkiem ar dzemdes kaklu joprojām ir svarīgi apmeklēt savu HPV dzemdes kakla skrīningu katru reizi, kad viņi saņem uzaicinājumu. HPV dzemdes kakla skrīnings 25-65 gadus veciem cilvēkiem ir bez maksas. Uzziniet vairāk vietnē hse.ie/cervicalcheck

Kas man jāņem līdzi, ja vakcinēšos HSE klīnikā?

Ja vakcinējaties vakcinācijas klīnikā, jums ir jāņem līdzi ID, kurā redzams dzimšanas datums un jūsu fotogrāfija. Tā var būt jūsu pase vai vadītāja apliecība.

Kur var iegūt papildinformāciju

Ja jums ir kādi jautājumi, lūdzu, pārrunājiet tos ar savu HSE vakcinācijas grupas dalībnieku, sabiedrības veselības aprūpes māsu vai jūsu ārstu (ģimenes ārstu).

Papildinformācijai par vakcīnām varat apmeklēt vietni www.hpv.ie un www.immunisation.ie, lai skatītu videoklipus un faktu lapas.

Saites uz pacientu informatīvajām brošūrām par vakcīnu var atrast arī šeit: www.hpra.ie. Meklējiet Gardasil 9 (HPV), lai izlasītu attiecīgo pacienta informatīvo brošūru.